VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH
(NR 487)
z dnia 2 lipca 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 487)

2 lipca 2015 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Krystyny Skowrońskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. (druk nr 3459):

1. opinia Komisji Gospodarki o:

a) części budżetowej 60 – Wyższy Urząd Górniczy:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

b) części budżetowej 20 – Gospodarka:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje podmiotowe i celowe;

c) części budżetowej 49 – Urząd Zamówień Publicznych:

– dochody i wydatki;

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

d) części budżetowej 50 – Urząd Regulacji Energetyki:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

e) części budżetowej 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje celowe;

f) części budżetowej 83 – rezerwy celowe w zakresie poz. 24, 60, 62 i 67;

g) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

– 100 – Górnictwo i kopalnictwo:

– dochody;

– 150 – Przetwórstwo przemysłowe:

– dochody i wydatki,

– dotacje celowe;

– 500 – Handel:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

h) agencjach wykonawczych:

– Agencji rezerw materiałowych,

– Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości;

i) państwowym funduszu celowym – Kredytu Funduszu Technologicznego;

j) państwowych osobach prawnych:

– Polskim Centrum Akredytacji,

– Urzędzie Dozoru Technicznego;

2. opinia Komisji Gospodarki i Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży o:

a) części budżetowej 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

b) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 20;

c) części budżetowej 64 – Główny Urząd Miar:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

3. opinia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi o:

a) części budżetowej 32 – Rolnictwo:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje podmiotowe i celowe;

b) części budżetowej 33 – Rozwój wsi:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje podmiotowe i celowe;

c) części budżetowej 35 – Rynki rolne:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje podmiotowe i celowe;

d) części budżetowej 62 – Rybołówstwo:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje celowe;

e) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 7, 8, 12, 27, 32, 35, 50, 51, 54, 62 i 70;

f) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

– 010 – Rolnictwo i łowiectwo:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje podmiotowe;

– 050 – Rybołówstwo i rybactwo:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

g) agencjach wykonawczych:

– Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych,

– Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,

– Agencji Nieruchomości Rolnych,

– Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa,

– Agencji Rynku Rolnego;

h) państwowych osobach prawnych:

– Polskim Klubie Wyścigów Konnych,

– Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie;

4. opinia Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa o:

a) części budżetowej 22 – Gospodarka wodna:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje celowe;

b) części budżetowej 41 – Środowisko:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

– dotacje celowe;

c) części budżetowej 68 – Państwowa Agencja Atomistyki:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

d) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 18, 32, 59, 60 i 64;

e) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

– 020 – Leśnictwo:

– dochody i wydatki;

– 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

– 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody:

– wydatki;

f) państwowych osobach prawnych:

– Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

– Babiogórskim Parku Narodowym,

– Białowieskim Parku Narodowym,

– Biebrzańskim Parku Narodowym,

– Bieszczadzkim Parku Narodowym,

– Parku Narodowym „Bory Tucholskie”,

– Drawieńskim Parku Narodowym,

– Gorczańskim Parku Narodowym,

– Parku Narodowym Gór Stołowych,

– Kampinoskim Parku Narodowym,

– Karkonoskim Parku Narodowym,

– Magurskim Parku Narodowym,

– Narwiańskim Parku Narodowym,

– Ojcowskim Parku Narodowym,

– Pienińskim Parku Narodowym,

– Poleskim Parku Narodowym,

– Roztoczańskim Parku Narodowym,

– Słowińskim Parku Narodowym,

– Świętokrzyskim Parku Narodowym,

– Tatrzańskim Parku Narodowym,

– Parku Narodowym „Ujście Warty",

– Wielkopolskim Parku Narodowym,

– Wigierskim Parku Narodowym,

– Wolińskim Parku Narodowym.

W posiedzeniu udział wzięli: **Hanna Majszczyk** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Grażyna Henclewska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki wraz ze współpracownikami, **Katarzyna Kępka** i **Janusz Ostapiuk** podsekretarze stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Karolina Fit** zastępca dyrektora Departamentu Finansów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Izabela Jakubowska** p.o. prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wraz ze współpracownikami, **Alicja Adamczak** prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Skucha** prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Witold Sumisławski** prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Janusz Turek** prezes Agencji Rezerw Materiałowych wraz ze współpracownikami, **Dorota Habich** wiceprezes Głównego Urzędu Miar wraz ze współpracownikami, **Teresa Kubas-Hul** zastępca prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości wraz ze współpracownikami, **Maciej Jurkowski** wiceprezes Państwowej Agencji Atomistyki wraz ze współpracownikami, **Lucjan Zwolak** zastępca prezesa Agencji Rynku Rolnego wraz ze współpracownikami, **Jacek Bielawa** dyrektor generalny Wyższego Urzędu Górniczego wraz ze współpracownikami, **Marek Moszkowicz** dyrektor Departamentu Finansowo-Księgowego Urzędu Dozoru Technicznego wraz ze współpracownikami oraz **Sławomir Grzelak** dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska** i **Michał Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Łukasz Kasiak** – legislator z Biura Legislacyjnego oraz **Zofia Szpringer** kierownik Zespołu Analiz Finansowych i Budżetu Państwa w Biurze Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Bardzo wszystkich przepraszam za opóźnienie w rozpoczęciu obrad. Wynika ono z faktu znacznego przeciągnięcia się

w czasie poprzedniego posiedzenia. Poprzednia Komisja obradowała od godz. 9.00 aż do 12.40, o ponad godzinę dłużej niż wstępnie planowaliśmy. Debata była bardzo burzliwa i mimo przedłużenia obrad nie zdołano zrealizować całego porządku. Jeden z punktów został przełożony na przyszły tydzień. Mówię o tym aby przygotować naszych gości do tego, co może się zdarzyć w trakcie obecnego posiedzenia Komisji. Proszę pamiętać, że dyskusja może być bardzo ożywiona i nie zawsze uda się ją zmieścić w planowanych ramach czasowych.

Pragnę jeszcze poinformować państwa posłów, że posiedzenie podkomisji zostało przesunięte na godz. 15.00, z pierwotnie planowanej 14.00. I tak jesteśmy w dobrej sytuacji, szanowni państwo, ponieważ prowadzimy obrady i jeśli nam się uda, to skończymy je krótko przed posiedzeniem podkomisji. Części gości, którzy zostali zaproszeni na tamto posiedzenie, niestety nie uda nam się już poinformować o zmianie terminu i dlatego, niestety, będą musieli zaczekać godzinę na rozpoczęcie obrad podkomisji.

Przystępujemy do pracy merytorycznej. Stwierdzam, że mamy kworum. Porządek dzienny posiedzenia przewiduje rozpatrzenie opinii Komisji Gospodarki, opinii Komisji Gospodarki i Komisji Edukacji, Nauki Młodzieży, Edukacji, opinii Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz opinii Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r., z druku sejmowego nr 3459, w zakresie właściwych części budżetowych.

Czy państwo posłowie macie uwagi do zaproponowanego porządku dziennego? Nie słyszę uwag. Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

Przed rozpoczęciem rozpatrywania opinii pozwolę sobie przywitać gości przybyłych na posiedzenie Komisji. Jeśli uchybiłabym komuś i nie wymieniła jego nazwiska, to proszę o wyrozumiałość. Gości jest bardzo dużo. Będę starała się witać na bieżąco osoby, których obecność jest związana z opinią omawianą w danym momencie.

W posiedzeniu biorą udział przedstawiciele naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji. Serdecznie witam panią Hannę Majszczyk, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, panią Grażynę Henclewską, podsekretarza stanu w Ministerstwie Gospodarki, panią Katarzynę Kępkę i pana Janusza Ostapiuka, podsekretarzy stanu w Ministerstwie Środowiska. Witam panią Izabelę Jakubowską, prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, pana Janusza Turka, prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, panią Alicję Adamczak, prezesa Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, panią Dorotę Habich, wiceprezesa Głównego Urzędu Miar, pana Lucjana Wolaka, zastępcę prezesa Agencji Rynku Rolnego, pana Witolda Sumisławskiego, prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, panią Teresę Kubas-Hul, wiceprezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz pana Macieja Jurkowskiego, wiceprezesa Polskiej Agencji Atomistyki. Witam także wszystkie osoby towarzyszące wymienionym gościom.

Przechodzimy do realizacji porządku dziennego. Przypominam, że kontynuujemy rozpatrywanie opinii sejmowych. Posłowie, członkowie Komisji Finansów Publicznych, otrzymali opinie komisji oraz opracowania Biura Analiz Sejmowych. Jednocześnie informuję państwa, że wszystkie materiały, łącznie z materiałami przygotowanymi przez właściwe resorty, urzędy oraz informacjami Najwyższej Izby Kontroli, są dostępne w wersji elektronicznej na poselskich iPodach.

Proponuję przyjęcie następującej procedury obrad. Najpierw wystąpienie posła referenta ze strony komisji branżowej, następnie koreferenta, posła-członka Komisji Finansów Publicznych, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, których przy tej okazji serdecznie witam, później – pytania posłów, udzielanie odpowiedzi przez przedstawicieli dysponentów części budżetowych i dyskusja. Czy są uwagi do przedstawionego sposobu procedowania? Nie słyszę uwag. Stwierdzam, że Komisja przyjęła sposób procedowania.

Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Gospodarki. Szczegółowe informacje na temat części budżetowych, które omawiamy, zostały doręczone państwu posłom. Referentem ze strony Komisji Gospodarki jest pan poseł Antoni Mężydło. Koreferat przedstawi pan poseł Artur Gierada. Proszę o wystąpienia panów posłów w podanej kolejności. Jako pierwszy pan poseł Mężydło, bardzo proszę.

Poseł Antoni Mężydło (PO) – spoza składu Komisji:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Komisja Gospodarki na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2014 r. rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w następujących częściach: 1) część budżetowa 20 – Gospodarka: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje podmiotowe i celowe, wydatki finansowane z środków europejskich; 2) programy wieloletnie w układzie zadaniowym; 3) agencje wykonawcze: Agencja Rezerw Materiałowych, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości; 4) państwowy fundusz celowy – Fundusz Kredytu Technologicznego; 5) państwowe osoby prawne: Polskie Centrum Akredytacji, Urząd Dozoru Technicznego; 6) część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 24, 60, 62 i 67; 7) część budżetowa 49 – Urząd Zamówień Publicznych: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, wydatki finansowane z środków europejskich; 8) część budżetowa 50 – Urząd Regulacji Energetyki: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych; 9) część budżetowa 53 – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe, wydatki finansowane z środków europejskich; 10) część budżetowa 60 – Wyższy Urząd Górniczy: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych; 11) część budżetowa 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 100 – Górnictwo i kopalnictwo: dochody; 150 – Przetwórstwo przemysłowe: dochody i wydatki, dotacje celowe; 500 – Handel: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

Rozpatrując sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w wyżej wymienionym zakresie, Komisja zapoznała się z przedłożonymi dokumentami i wysłuchała szczegółowych informacji przedstawicieli i dysponentów przedmiotowych części budżetowych. Po wysłuchaniu koreferatów poselskich, stanowiska przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji, Komisja przedstawia niniejszą opinię. Komisja pozytywnie opiniuje wszystkie wyżej wymienione części budżetowe i wnosi o przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w 2014 r. w powyższym zakresie.

Szanowna pani przewodnicząca, prawie wszystkie części budżetowe zostały przyjęte jednomyślnie, bez głosu sprzeciwu. Mam na myśli konkretnie części budżetowe 83, 49, 50, 53, 60 i 85. Wyjątek stanowi część budżetowa 20 – Gospodarka. W przypadku tej części budżetowej przedstawiciele Najwyższej Izby Kontroli zgłosili nieprawidłowości na sumę 6800 tys. zł. Komisja Gospodarki jednak większością głosów przyjęła sprawozdanie. W naszej opinii, nie chodzi w tym przypadku o żadne nieprawidłowości, tylko o spór prawny, który trwa od trzech lat pomiędzy Najwyższą izbą Kontroli i Ministerstwem Gospodarki. W kwocie zakwestionowanej przez NIK mieszczą się dwie sumy po ponad trzy miliony złotych każda. Jedna z tych kwot znajduje się w pozycji „nagrody za szczególne osiągnięcia w działalności proeksportowej", a drugą – w podobnej wysokości – tworzy tzw. komponent placówkowy.

Ministerstwo Gospodarki stoi na stanowisku, że są to świadczenia na rzecz osób fizycznych, natomiast Najwyższa Izba Kontroli twierdzi, że są to wynagrodzenia. Spór trwa mniej więcej od 2012 r. Już wtedy w tej sprawie pojawił się wniosek złożony do rzecznika dyscypliny finansów publicznych. Został on jednak uchylony. Komisja Gospodarki niezmiennie stoi na stanowisku, że sprawozdanie można przyjąć, a jedynie wymóg Ministerstwa Finansów jest taki, aby ponoszone wydatki księgować jako świadczenia na rzecz osób fizycznych, mimo że w zarządzeniu ministra gospodarki znalazło się wcześniej stwierdzenie, iż wydatki tego typu należy kwalifikować jako wynagrodzenia. Wspomniana kwalifikacja za każdym razem była korygowana przez Ministerstwo Finansów.

Ponieważ na tym tle pojawiały się cały czas spory, pragnę poinformować Wysoką Komisję, że w budżecie na rok 2015 ta pozycja w ogóle się nie znalazła. Podsumowując, Komisja Gospodarki rekomenduje przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu za 2014 r. także i w tej części budżetowej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję panu posłowi referentowi. Koreferat przedstawi pan poseł Artur Gierada. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Artur Gierada (PO):

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, poseł referent dość szczegółowo przedstawił, co działo się na posiedzeniu Komisji Gospodarki, która przyjmowała część budżetową 20, dlatego w moim wystąpieniu bardzo selektywnym postaram się pewnych kwestii nie powtarzać i – aby państwa nie zanudzić – zwrócę uwagę tylko na najważniejsze rzeczy. Wydaje mi się, że warto powiedzieć w tym miejscu, iż po stronie dochodowej zanotowano znacznie mniejsze wpływy niż wstępnie oczekiwano. Różnica wyniosła prawie 36%, ale wzięła się ona głównie z faktu niepobrania dywidendy od Jastrzębskiej Spółki Węglowej. Pojawiły się także dochody, nieplanowane wcześniej, jak choćby nadwyżki finansowe wypłacone przez Agencję Rezerw Materiałowych w kwocie prawie 13.500 tys. zł, jednak nie zrekompensowały one braków w części przychodowej wynikających z braku dywidendy od JSW.

Po stronie wydatków odnotowano wzrost do kwoty ponad 2.100.000 tys. zł. W procentach jest to o 30% więcej niż zakładał plan pierwotny. Moim zdaniem, do samych wydatków, jako takich, nie powinno być żadnych zastrzeżeń. Stanowiły one ok. 0,6% budżetu ogółem. Warto jednak zwrócić uwagę, iż odnotowano dość znaczny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim, w którym wspomniane wydatki stanowiły 0,52% budżetu ogółem. Najwięcej ich było w takich częściach budżetowych, jak górnictwo i kopalnictwo oraz przetwórstwo przemysłowe. W tym miejscu dodam, że w górnictwie i kopalnictwie wydatki początkowo planowano na 510.000 tys. zł, ale po zmianach wyniosły one 643.000 tys. zł. Z tej kwoty wykorzystano 99,3%. W stosunku do roku poprzedniego wzrost wyniósł 16,7%. Lwią część tej kwoty, prawie 541.000 tys. zł, skonsumowały wydatki na węgiel kamienny. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost tych wydatków do poziomu 125,6% kwoty z roku 2013. Pieniądze wydawano głównie na restrukturyzację, z przeznaczeniem przede wszystkim na usuwanie bądź łagodzenie jej skutków.

Środki unijne wydano we właściwy sposób.

Jeśli chodzi o zatrudnienie w administracji, to spadło ono o 40 etatów. Łącznie zatrudnionych było 1280 osób. Pozwoliło to na wygospodarowanie oszczędności i w efekcie na niewielki wzrost płac. Płace wzrosły o 3,3%. Pamiętam koreferat z ubiegłego roku. Wówczas podkreślaliśmy, że zatrudnienie w kolejnych minionych latach rosło przy jednoczesnym bardzo mizernym wzroście płacy. Jeśli chodzi o rok 2014, to akurat w tym zakresie osiągnięto naprawdę dobre rezultaty.

Dodam, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała, w częściach i w całości, tę część budżetową z zastrzeżeniami odnośnie wydatków poniesionych na wypłacenie nagród. Przedstawił ten problem pan poseł referent, Antoni Mężydło. Na wspomniany cel wyasygnowano łącznie prawie siedem milionów złotych. Warto jednak podkreślić, że dyskusja, jaka toczyła się na posiedzeniu Komisji Gospodarki, nie dotyczyła zasadność wypłacenia nagród, ale koncentrowała się tak naprawdę na ich księgowym zaszeregowaniu. Przypominam, że podobne dyskusje miały miejsce w latach poprzednich. Zajmował się tą kwestią nawet rzecznik dyscypliny finansów publicznych, jednak nie podzielił on opinii Najwyższej Izby Kontroli. Ministerstwo Gospodarki podtrzymuje swoje stanowisko w tej sprawie i nie zgadza się do końca z argumentacją NIK. Komisja Gospodarki pozytywnie odniosła się do wykonania tej części budżetu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję, panie pośle. Proszę o opinię Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli Sławomir Grzelak:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Sławomir Grzelak, dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK. Wysoka Komisjo, przeprowadziliśmy kontrolę wykonania budżetu państwa w części 20 i chcę potwierdzić, iż zidentyfikowaliśmy nieprawidłowości, o których powiedział pan poseł Mężydło.

Naszym zdaniem, łączna kwota nieprawidłowych wydatków wyniosła ponad 6800 tys. zł. Procentowo nie jest to wiele, bo zaledwie 0,1% łącznych wydatków budżetu państwa w tej części budżetowej. Biorąc jednak pod uwagę kryteria przyjęte przez NIK do oceny kontrolowanej działalności w tegorocznej kontroli budżetowej, nie możemy wydać w tym względzie opinii pozytywnej. Chodzi o kontekst wydatkowania tych środków. Mam na myśli szczególne osiągnięcia w działalności eksportowej, za które uhonorowano 559 pracowników Ministerstwa Gospodarki. Łącznie wyasygnowano na ten cel 3800 tys. zł. Kwestionujemy także realizację tzw. komponentu placówkowego, czyli niewłaściwą, naszym zdaniem, klasyfikację wydatków w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, poddziałanie 651 – Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych. Uważamy, że takie zakwalifikowanie wydatków było niewłaściwe.

Jeżeli natomiast chodzi o spór istniejący pomiędzy NIK a Ministerstwem Gospodarki, to sytuacja wygląda tak, że trzykrotnie po naszych kontrolach rocznych resort zgłaszał zastrzeżenia do poczynionych ustaleń i trzykrotnie Kolegium NIK, po przeprowadzeniu szczegółowej analizy prawnej i szczegółowej analizie stanu faktycznego, te zastrzeżenia oddalało. Naszym zdaniem, nie mamy w tym przypadku do czynienia z różnicami interpretacyjnymi, tylko z zupełnie innym postrzeganiem i rozumieniem zapisów ustawowych. Szczególnie jeśli chodzi o wypłatę nagród, uważamy, że Ministerstwo Gospodarki narusza art. 124 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Takie jest stanowisko Najwyższej Izby Kontroli w tej kwestii. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję przedstawicielowi NIK. Otwieram dyskusję. Kto z państwa posłów chciałby zabrać głos? Pani poseł Rafalska, bardzo proszę.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS):

Pani przewodnicząca, wydaje mi się, że spór pomiędzy Ministerstwem Gospodarki a NIK i niezgoda resortu na oceny Najwyższej Izby Kontroli wymaga jednak jakiegoś komentarza z naszej strony. Jeżeli nawet przyjmiemy, że nagrody są wypłacane za szczególne osiągnięcia w działalności proeksportowej, jeśli otrzymuje je 559 pracowników Ministerstwa Gospodarki, to ja osobiście gratuluję panu ministrowi tak licznej i tak jednocześnie wybitnej kadry. Uważam jednak, że w zaistniałych okolicznościach w resorcie albo zaciera się charakter tej nagrody, albo minister gospodarki znalazł sobie najzwyczajniej w świecie sposób na podniesienie zarobków pracowników w sytuacji, gdy oficjalnie ich wynagrodzenia są zamrożone.

Moim zdaniem, lepiej jest mieć odwagę i otwarcie powiedzieć, że za takie wynagrodzenia, jak obecnie, minister gospodarki nie utrzyma w resorcie fachowców, niż szukać dziwnych wybiegów i upierać się przy własnym stanowisku, stawiając Najwyższą Izbę Kontroli w bardzo niekomfortowej sytuacji. W końcu to przecież instytucja publiczna, minister nie respektuje zaleceń pokontrolnych NIK. Co w takim razie można powiedzieć samorządom i innym instytucjom, wobec których Najwyższa Izba Kontroli powoli staje się bezradna, jeżeli nie mogą ze sobą dojść do porozumienia Ministerstwo Gospodarki i Najwyższa Izba Kontroli? Moim zdaniem, zaistniałej sytuacji w żadnym razie nie można zaakceptować. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Przypomnę, że na podobny spór, jeśli dobrze pamiętam, wskazywała Najwyższa Izba Kontroli bodaj w 2010 r., kiedy w Kancelarii Prezydenta wypłacono ok. dwa i pół miliona złotych w formie nagród z funduszu bezosobowego. Ominięto wówczas również obowiązujące przepisy i regulaminy.

Jeśli chodzi o omawiany dziś przypadek, to wskazane byłoby pozyskanie dokładnej informacji o tym, w jakiej łącznej wysokości zostały wypłacone nagrody, o które pytała pani poseł Rafalska. Kto z państwa posłów chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji? Jeszcze raz pani poseł Rafalska? Bardzo proszę.

Poseł Elżbieta Rafalska (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, muszę się odnieść do pani słów o tym, że jeszcze inna instytucja kiedyś dopuściła się podobnego wykroczenia. Moim zdaniem, ten fakt nie

stanowi żadnego usprawiedliwienia dla notorycznych działań tego typu podejmowanych w resorcie gospodarki.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Ależ ja nic takiego nie powiedziałam, pani poseł. Ja jedynie przypomniałam, że mieliśmy do czynienia z podobnymi sytuacjami w przeszłości i że już dyskutowaliśmy o tych sprawach podczas obrad Komisji Finansów Publicznych.

Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Gospodarki. Kto z państwa ustosunkuje się do poruszonych kwestii? Pani minister Grażyna Henclewska, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Grażyna Henclewska:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Przedstawię naszą odpowiedź, a jak będzie konieczność dodatkowego uzupełnienia, to poproszę o zabranie głosu towarzyszącą mi panią dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Wysoka Komisjo, chcę poinformować, że sporna pozycja w budżecie ministra gospodarki istnieje od kiedy istnieje Ministerstwo Gospodarki. Identyczna pozycja występowała także w budżecie nieistniejącego już resortu, tzn. Ministerstwa Współpracy Gospodarczej z Zagranicą. Od 1997 r. taka pozycja zawsze znajdowała się w budżecie promocji Ministerstwa Gospodarki. Najwyższa Izba Kontroli zgłasza natomiast zastrzeżenia do tej pozycji dopiero od trzech lat.

W ubiegłym roku środki zawarte w spornej pozycji wynosiły 3700 tys. zł. Zaprzeczam, aby w żadnym przypadku nie wiązać ich z faktem braku podwyżek w sferze budżetowej, co było przed momentem sugerowane. Pan poseł sprawozdawca stwierdził, że w 2014 r. wynagrodzenia w Ministerstwie Gospodarki były wyższe niż w roku poprzednim. Wypłata środków zakwestionowanych przez NIK nie wiązała się w jakikolwiek sposób z ewentualną rekompensatą braku wzrostu wynagrodzeń w naszym resorcie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję, pani minister. Stwierdzam, że została udzielona odpowiedź na pytania zadane w tej kwestii.

Przechodzimy do rozpatrzenia opinii Komisji Gospodarki oraz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Sprawozdawcą wymienionych Komisji jest pan poseł Wiesław Suchowiejko. Koreferat przedstawi pan poseł Marcin Święcicki. Panowie, bardzo proszę o zabranie głosu w podanej kolejności.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni goście, na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2015 r. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży i Komisja Gospodarki omawiały wykonanie budżetu państwa za rok 2014 w części budżetowej 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej i w części 64 – Główny Urząd Miar.

Prezentację stanowiska obu Komisji rozpocznę od części budżetowej 61 – Urząd Patentowy RP. W stosunku do ustawy budżetowej na 2014 r. dochody w tej części zostały wykonane w 107,8%, natomiast wykonanie wydatków wyniosło 100% w stosunku do planu po zmianach. Wypada w tym miejscu zaznaczyć, że począwszy od 2001 r. Urząd Patentowy nieprzerwanie notuje nadwyżkę dochodów nad wydatkami. Od 2009 r. wspomniana nadwyżka wynosiła 13.000 tys. zł, a w 2014 r. zanotowano rekordowy poziom 15.200 tys. zł.

Średni poziom zatrudnienia w Urzędzie Patentowym w 2014 r. wynosił w przeliczeniu na etaty 506 osób, co oznacza, że wzrósł o 1 etat w porównaniu ze wskaźnikiem z roku 2013. Warto jednak przypomnieć, że w latach ubiegłych z reguły występował niewielki spadek zatrudnienia. W konsekwencji od 2009 r. do 2014 r. przeciętne zatrudnienie, w przeliczeniu na etaty, obniżyło się z 512 osób do wspomnianych już 506.

W 2014 r. średnie wynagrodzenie brutto, bez osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, łącznie z nagrodami jubileuszowymi, odprawami emerytalnymi i dodatkowym wynagrodzeniem rocznym w części budżetowej 61 wyniosło 5832 zł, co oznaczało wzrost o 2,2% w stosunku do roku 2013. W stosunku do 2013 r. wynagrodzenia w grupie

ekspertów i aplikantów zwiększyły się o 4%, w grupie pracowników obsługi – o 3,7%, a w grupie członków korpusu służby cywilnej – o 0,9%.

W 2014 r. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej dokonał wydatków ze środków europejskich w wysokości 4580 tys. zł. Zostały one w całości przeznaczone na realizację projektu systemowego wsparcia efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce realizowanego w ramach programu Innowacyjna Gospodarka.

Z przydzielonej z rezerwy celowej w zakresie pozycji 20, w części budżetowej 83, z kwoty 311 tys. zł wykorzystano całość przyznanych środków. Wydatkowano je na sfinansowanie skutków wzrostu wynagrodzeń pracowników z grup ekspertów zatrudnionych w Urzędzie Patentowym. Wiązało się to z awansami uzyskanymi przez ekspertów w latach 2013 i 2014.

Na zakończenie kilka słów na temat budżetu zadaniowego. Jest to konkretny miernik, a mianowicie średni czas załatwienia sprawy. W 2014 r. wyniósł on 15,23 miesiąca, co oznacza, że obniżył się on o 4,05 miesiąca w stosunku do planu po zmianach na rok 2014 i prawie o 1,5 miesiąca w porównaniu z 2013 r. Wyjaśniam, że spadek tego miernika jest w tym przypadku zjawiskiem pozytywnym.

Informuję, że obie Komisje jednomyślnie pozytywnie zaopiniowały sprawozdanie z wykonania budżetu w powyższym zakresie.

Czy mam od razu przejść do przedstawienia opinii w zakresie części 64?

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Tak, panie pośle. Proszę od razu przedstawić opinie do wszystkich części budżetowych w sposób syntetyczny, o ile to możliwe.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Jeżeli chodzi o część 64 – Główny Urząd Miar, to dochody zostały wykonane w 112,9%, w stosunku do ustawy budżetowej na 2014 r. Przekroczenie planu nastąpiło zarówno w administracji miar, jak i w administracji probierczej. Dochody Głównego Urzędu Miar zwiększyły się w 2014 r. o 3,2% w stosunku do 2013 r. Wzrost dochodów nastąpił drugi raz z rzędu. Wcześniej, w latach 2005-2012, miała miejsce po stronie dochodów tendencja spadkowa.

Wykonanie wydatków budżetowych Głównego Urzędu Miar wyniosło w 2014 r. 99,7% w stosunku do planu po zmianach. Należy dopowiedzieć, że wydatki wzrosły o 0,5% w porównaniu z rokiem wcześniejszym. Główną przyczyną ich wzrostu była przeprowadzona termomodernizacja siedziby Okręgowego Urzędu Miar w Poznaniu.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne, bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wyniosło w roku minionym 4107 zł, co stanowiło kwotę o 1,7% większą od średniego wynagrodzenia w roku 2013. W centrali wynagrodzenia wzrosły o 2,1%, a jednostkach terenowych – o 1,6%. W rezultacie zwiększyła się różnica pomiędzy średnim wynagrodzeniem w centrali a średnim wynagrodzeniem w jednostkach terenowych. O ile w 2013 r. średnie wynagrodzenie miesięczne w centrali było wyższe o 28,4%, to w roku 2014 różnica wynosiła już 29%.

Przeciętne zatrudnienie w Głównym Urzędzie Miar wyniosło w 2014 r. 1576 osób w przeliczeniu na pełne etaty, a to oznacza spadek o 29 etatów w porównaniu do roku 2013. Warto przypomnieć, że spadek zatrudnienia w Głównym Urzędzie Miar występował nieprzerwanie w ciągu ostatnich ośmiu lat, tj. w okresie 2006-2013, w rezultacie czego zatrudnienie w Głównym Urzędzie Miar, w przeliczeniu na pełne etaty, obniżyło się z 1783 w 2005 r. do 1576 w 2014 r., czyli o 11,6%.

Na zakończenie jeszcze informacja na temat środków europejskich. Chodzi o udział w ramach programu ramowego Unii Europejskiej, w siedmiu projektach Europejskiego Programu Badań w Metrologii. W 2014 r. w ramach otrzymanych środków w wysokości prawie 265 tys. zł z rezerwy celowej na wykonanie tych projektów Główny Urząd Miar zrealizował wydatki w kwocie 244,5 tys. zł. Środki niewykorzystane, zwrócone do Ministerstwa Finansów, wyniosły 20,2 tys. zł, co stanowiło 7,6% otrzymanych środków. Ich niewykorzystanie wynikało z oszczędności poczynionych przy okazji finansowania nie-

których wydatków, np. podróży zagranicznych, czy też umów zleceń, co akurat powinno się chwalić.

Ocena komisji branżowych, jeśli chodzi o opinię na temat sprawozdania, jest jednomyślnie pozytywna i o taką samą ocenę wnoszę do Komisji Finansów Publicznych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Proszę o koreferat pana posła Marcina Święcickiego.

Poseł Marcin Święcicki (PO):

Postaram się mówić krótko i uzupełnić informacje i uwagi przekazane przez posła referenta. Zacznę od części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej. Była już mowa o planie zadaniowym i wskaźnikach. Wiecie państwo również, że średni czas załatwienia sprawy skrócił się w 2014 r. o półtora miesiąca w porównaniu z rokiem 2013. Warto dodać, że wzrosła liczba chronionych przedmiotów własności przemysłowej – o 3% w stosunku do planu, a o 5% w stosunku do 2013 r. Bardzo poważnie wzrosła także liczba użytkowników korzystających z ochrony własności przemysłowej, bo prawie o 27%.

Jak zostało powiedziane, Urząd Patentowy jest jednym z nielicznych urzędów, który na siebie zarabia i *per saldo* generuje nadwyżkę dla budżetu państwa. W zeszłym roku nadwyżka była rekordowa i niejako w związku z tym zainteresowała mnie kwestia, czy Urząd Patentowy nie mógłby zarabiać więcej niż zarabia i wnosić do budżetu większy wkład niż wspomniane 15.000 tys. zł? Moim zdaniem, po przyjrzeniu się pracy Urzędu Patentowego w roku 2014, można wyciągnąć wniosek, że mogłoby tak być.

Po pierwsze, ciągle mamy duży „nawis" zgłoszonych wynalazków, które nie zostały rozpatrzone. Co prawda, w ostatnich latach on się zmniejszył, ale w dalszym ciągu wynosi 14 tysięcy, a rocznie jest rozpatrywanych od 5 do 6 tysięcy. W dalszym ciągu utrzymuje się także dość długi okres oczekiwania na rozpatrzenie wynalazku. Przyspieszenie rozpatrywania wynalazków oraz skrócenie procesu rozpatrywania powinno zachęcić dodatkowe osoby do zgłaszania wynalazków. Teraz one tego nie robią, ponieważ nie chcą tak długo czekać na decyzję Urzędu i im się normalnie taka działalność nie opłaca. Zmiana tego stanu rzeczy mogłaby spowodować, że przy nieco większym zatrudnieniu i trochę większych płacach Urząd potrafiłby w ciągu roku rozpatrzyć znacznie większą liczbę wniosków patentowych, a to oznacza zwiększenie dochodów.

Po drugie, szybko rośnie ilość zgłaszanych patentów europejskich, które wymagają walidacji w Polsce. Jeśli tego nie wykonamy w terminie, musimy płacić kary. Od dłuższego czasu jesteśmy na granicy na granicy wydolności w tym zakresie. Przyspieszenie rozpatrywania tych zgłoszeń to przede wszystkim uniknięcie kar, ale także szansa na większy zarobek z opłat, które z tego tytułu są wnoszone i które zostają w Polsce.

Ostatnia sprawa to rejestracja znaków towarowych. Ponieważ w naszym kraju na taką rejestrację trzeba dość długo czekać, a można jej także dokonywać za granicą, to szacuje się, że z około 3700 zgłoszeń znaków towarowych dokonanych poza Polską ok. 2000 mogłoby zostać przejęte przez nasz Urząd Patentowy. Dzieje się tak, ponieważ osoby zgłaszające znaki oczekują w tym przypadku ochrony tylko na terytorium Polski. Jest to zatem kolejne, dość poważne źródło zwiększenia nadwyżki finansowej Urzędu.

Chciałbym podzielić się z państwem jeszcze jednym spostrzeżeniem. Urząd Patentowy, jak i inne organy administracji, podlega ograniczeniom etatowym, jeśli chodzi o zatrudnienie i ograniczeniom płacowym, jeśli chodzi o podwyżkę wynagrodzeń. To wszystko nie powoduje jednak konieczności wprowadzania dodatkowych oszczędności. Jest dokładnie odwrotnie. Urząd generuje wpływy do budżetu, ale powyższe uwarunkowania sprawiają, że są one niższe niż mogłyby być po podjęciu właściwych decyzji w kwestii zatrudnienia i wysokości wynagrodzenia. Cała wypracowana przez Urząd nadwyżka trafia do budżetu.

Średnie wynagrodzenie w Urzędzie Patentowym wynosiło 5832 zł, co powodowało trudności z pozyskaniem ekspertów, gdyż poziom proponowanych płac był jednym z najniższych w porównaniu z innymi urzędami.

Jeżeli chodzi o Główny Urząd Miar, do którego w tym momencie przechodzę, czyli o część budżetową 64, to należy zacząć od tego, iż 2014 r. był pierwszym, w którym wzrosły wpływy do budżetu przekazywane przez ten urząd. Główny Urząd Miar rów-

nież na siebie zarabia, aczkolwiek można by powiedzieć, że jest on w sumie na minusie, ponieważ więcej wydaje się na inne struktury administracyjne niż na ten właśnie urząd. W Głównym Urzędzie Miar płace są niestety także niskie. W całej Polsce jest jeszcze gorzej, a w centrali warszawskiej wynoszą one 5324 zł. Sprawia to oczywiście pewne trudności jeśli chodzi o bieżące funkcjonowanie. Jeżeli chodzi o miniony rok, to zarówno dochody, jak i wydatki były większe niż pierwotnie zakładano. Było to przede wszystkim efektem zwiększenia ilości pracy Urzędu ze względu na odżycie branży jubilerskiej. Wzrosła zdecydowanie liczba zgłoszeń do oznaczenia cechami probierczymi oraz sukcesywnie rośnie liczba przyrządów do legalizacji: gazomierzy, odmierzaczy paliw itd.

NIK nie przedstawiła żadnych uwag ani pod adresem Urzędu Patentowego, ani pod adresem Głównego Urzędu Miar. Opinia Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży z wykonania budżetu państwa w powyższym zakresie jest pozytywna. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję posłowi koreferentowi. Proszę o przedstawienie opinii przez przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK Sławomir Grzelak:

Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o wykonanie budżetu w tych dwóch częściach, czyli częściach 61 i 64, ocena Najwyższej Izby Kontroli jest jednoznacznie pozytywna. Przy formułowaniu oceny wzięliśmy pod uwagę zarówno sposób planowania, jak i realizacji dochodów, a także legalność, celowość i efektywność ponoszonych wydatków. Pozytywnie oceniamy również sposób prowadzenia sprawozdawczości budżetowej, jak i wykonanie budżetu zadaniowego. Jeszcze raz potwierdzam, że ocena Najwyższej izby Kontroli jeśli chodzi o części budżetowe 61 i 64 jest jednoznacznie pozytywna.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję, panie dyrektorze. Zanim otworzę dyskusję chciałbym pogratulować obu instytucjom wykonania budżetu za 2014 r. Pamiętacie państwo, że jeśli chodzi o Urząd Patentowy, to w każdym roku zwiększaliśmy budżet w ramach posiadanych możliwości. Teraz można powiedzieć, że były to dobrze wydatkowane pieniądze. Niewątpliwie doświadczenie zebrane przez Urząd będzie służyło do przygotowania dobrego budżetu na kolejny rok i dalszego wzrostu rejestracji ilości patentów oraz wzorów użytkowych. Nie mam pytań do przedstawicieli obu urzędów. Chciałam im jedynie pogratulować dobrze wykonanej pracy.

Chciałam odnieść się do jeszcze jednej kwestii. Chodzi mi o wysokość wynagrodzeń, o jakiej rozmawialiśmy przy okazji omawiania budżetów Urzędu Patentowego i Głównego Urzędu Miar. Zdaję sobie sprawę, że wynagrodzenia to kwestia drażliwa, ale proszę mi uwierzyć, że średnie wynagrodzenia w innych resortach zaczynają się od 3000 zł. Na tym tle oba urzędy nie wyglądają wcale najgorzej. Rozumiem oczywiście, że każda jednostka posiada własną specyfikę, ale nie zapominajmy, że jednym z najniżej opłacanych jest resort edukacji, a rozpiętości pomiędzy poszczególnymi jednostkami są dość znaczne.

Mam nadzieję, że wszyscy jeszcze pamiętamy o sytuacji w regionalnych izbach obrachunkowych i w samorządowych kolegiach odwoławczych. Pełnią one bardzo ważne funkcje kontrolne, ale średnie wynagrodzenia pracowników tam zatrudnionych są duże niższe niż wynosi nawet 50% średniego wynagrodzenia w Najwyższej Izbie Kontroli. Różnic placowe są więc dość istotne. W znacznej mierze wynika to z jakichś zaszłości historycznych i mam nadzieję, że krok po kroku uda nam się te różnice niwelować, szczególnie jeśli chodzi o stanowiska w instytucjach, które wypracowują przychody dla budżetu państwa.

Czy są inne głosy w dyskusji nad tymi częściami budżetowymi? Nie widzę zgłoszeń. Stwierdzam, że zrealizowaliśmy ten punkt porządku dziennego.

Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Referentem i koreferentem do tego punktu obrad jest pan poseł Henryk Kowalczyk. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. W imieniu Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w swoim własnym, jako koreferent Komisji Finansów Publicznych, postaram się w bardzo zwięzły sposób omówić sprawozdanie z realizacji budżetu państwa za rok 2014 w części 32 – Rolnictwo, części 33 –Rozwój wsi, części 35 – Rynki rolne, części 62 – Rybołówstwo, odpowiednich działów w części 85 – Budżety wojewodów i w części 83 – Rezerwy celowe.

Jeżeli chodzi o realizację budżetu przeznaczonego na szeroko rozumiane rolnictwo, generalnie rzecz biorąc, Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie zgłaszała uwag. Uwag nie wnoszę także z mojej strony, tzn. występując jako koreferent z ramienia Komisji Finansów Publicznych.

Moim zdaniem, ewentualne uwagi jeśli już, to powinny dotyczyć bardziej kwestii związanych z planowaniem budżetu, a nie z jego wykonaniem. Należy bowiem przypomnieć, że 2014 r. był kolejnym, w którym odnotowano spadek wydatków na rolnictwo, zarówno w stosunku do całości wydatków z budżetu państwa, jak i w stosunku do PKB. Doszliśmy już do poziomu, że wydatki na rolnictwo stanowią zaledwie 0,56% PKB, a jeszcze w roku 2013 było to 0,66%. Spadek wyniósł więc prawie 20%.

Moim zdaniem, problemem nie jest realizacja budżetu, ale niewystarczające środki przyznane w tym budżecie na realizację poszczególnych zadań. Dlatego zadania w sektorze rolnym nie są wykonywane w sposób zadowalający. Całkowicie niewystarczająca jest, np. realizacja zadań z zakresu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt. Całkowicie niezrozumiałe jest utrzymanie dotychczasowego poziomu oprocentowania kredytów preferencyjnych dla rolników. Obecnie wynosi ono 2,5%, co, przy stawce procentowej przyjętej przez Radę Polityki Pieniężnej, stawia w ogóle pod znakiem zapytania określenie „kredyty preferencyjne".

Podobnie wątpliwie wygląda kwestia dopłat do paliwa rolniczego. Są one realizowane wprawdzie w całości, ale zasady tych dopłat są całkowicie nieadekwatne, zarówno jeśli chodzi o ilość litrów na hektar, jak i o stawkę zwrotu za jeden litr, która bardzo mocno odstaje od akcyzy. Brakuje także dopłat do materiału siewnego, czy choćby na program „Szklanka mleka w szkole". Dzieci dostają mleko tylko trzy razy w tygodniu, a w kryzysie na rynku mleka program ten mógł w znacznym stopniu pomóc producentom. Bardzo mało środków przeznacza się także na wsparcie postępu biologicznego w produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Dostrzegam w tej materii duże braki, ale wynikają one z planowania i przeznaczania niewystarczających środków finansowych na realizację poszczególnych zadań w rolnictwie. Tym bardziej należy podkreślić dobrą realizację budżetu. Jeśli jednak brakuje środków to te, które posiadamy, będą wykorzystywane niemal w stu procentach. Dzieje się tak z przyczyn oczywistych. Jeśli zatem chodzi o wykonanie budżetu, to zarówno Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak i Komisja Finansów Publicznych nie zgłosiły uwag ani zastrzeżeń w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję, panie pośle. Poproszę o stanowisko przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK Grzegorz Brzostek:

Grzegorz Brzostek, wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, NIK pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi za rok 2014. Również pozytywną ocenę otrzymało wykonanie budżetu w trzech agencjach rolnych. Najwyższa Izba Kontroli wydała pozytywną opinię na temat sprawozdań budżetowych sporządzonych przez te jednostki oraz na temat sprawozdań z wykonania budżetu zadaniowego i sprawozdań z operacji finansowych. Wymienione sprawozdania powstały na podstawie wiarygodnie i rzetelnie prowadzonych ksiąg rachunkowych. Zdaniem NIK, minister rolnictwa rzetelnie sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich, zgodnie z ustawą o finansach publicznych.

Plany finansowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencji Rynku Rolnego, Agencji Nieruchomości Rolnych, jak i Zasobów Własności Rolnej Skarbu Państwa wykonane zostały w prawidłowy sposób. Pozytywnie zostało ocenione wykorzysta-

nie środków publicznych. Wydatkowano je zgodnie z przeznaczeniem. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła realizację przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Agencję Rynku Rolnego programów współfinansowanych ze środków unijnych.

To wszystko z mojej strony. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję przedstawicielowi Najwyższej Izby Kontroli. Otwieram dyskusję. Kto z państwa chciałby zabrać głos? Pani poseł Maria Zuba, bardzo proszę.

Poseł Maria Zuba (PiS):

Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, w końcówce 2014 r. został zakupiony program do obsługi bezpośrednich dopłat obszarowych. Z informacji, które do mnie docierają w trakcie dyżurów poselskich, wynika, że wśród rolników istnieje obawa, czy w tym roku zostaną im w terminie wypłacone należne środki finansowe.

Z przekazywanych mi informacji wynika, że obecnie będą działały dwa programy w tym obszarze: program dotychczas funkcjonujący, który obsługiwał ten system i nowy program, zakupiony pod koniec ubiegłego roku. Dualizm wynika z faktu, że część programów, które należy zakończyć, była rozliczana w starym programie, a oprócz tego występują dodatkowo opóźnienia we wdrażaniu nowego systemu. Bardzo proszę o kilka zdań informacji na ten temat ze strony prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zależy mi na wyjaśnieniu kwestii, czy słuszne są obawy rolników, że w grudniu mogą nie otrzymać wypłat? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję, pani poseł. Czy są inne pytania? Nie ma pytań. Proszę o udzielenie odpowiedzi. Pytanie było adresowane do prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Bardzo proszę, panie prezesie.

Czy jest pan prezes na sali? Niestety, ale już nie ma. W takim razie kto z resortu rolnictwa odpowie na to pytanie? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Karolina Fit:

Witam państwa serdecznie, Karolina Fit, zastępca dyrektora Departamentu Finansów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Niestety, ale w tej chwili nie posiadam informacji, które pozwoliłyby mi odpowiedzieć na postawione pytanie. Zobowiązuję się jednak do przekazania odpowiedzi na piśmie w nieco późniejszym terminie.

Poseł Maria Zuba (PiS):

Dziękuję za to zobowiązanie i bardzo proszę o przysłanie informacji.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani dyrektor złożyła deklarację i myślę, że słowa dotrzyma. Wprawdzie nie zostało określone, do kiedy ta informacja ma do nas dotrzeć, ale liczymy, że nastąpi to niezwłocznie. W przyszłym tygodniu będziemy się bowiem starali, aby sprawy związane z oceną wykonania budżetu domykać i finalizować. Proszę o szybką realizację prośby pani poseł.

Czy są inne pytania do tej części posiedzenia? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisja zrealizowała pkt 3 dzisiejszego posiedzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Referat w imieniu komisji branżowej i koreferat w imieniu Komisji Finansów Publicznych przedstawi pani poseł Grażyna Ciemniak. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Grażyna Ciemniak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Panie i panowie ministrowie, Wysoka Komisjo, Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2015 r. rozpatrzyła i zaopiniowała dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., z druku sejmowego nr 3459, wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli, druk nr 3509, w zakresie: części 22 – Gospodarka wodna; części 41 – Środowisko; części 68 – Pań-

stwowa Agencja Atomistyki; części 83 – rezerwy celowe w zakresie poz. 18 – „Program dla Odry 2006", również w zakresie programów wieloletnich w układzie zadaniowym z zał. nr 10; poz. 32 – zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach; poz. 59 – dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej; poz. 60 – dezaktywacja odpadów promieniotwórczych w ramach umowy GTRI oraz środki dla Państwowej Agencji Atomistyki na zadania związane z rozwojem energetyki jądrowej w Polsce, również w zakresie programów wieloletnich w układzie zadaniowym z zał. nr 10; poz. 64 – środki przeznaczone na realizację zadań w zakresie prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych; części 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: 020 –Leśnictwo, 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody; zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami oraz w części 85 – Budżety wojewodów; wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej – Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W trakcie debaty nad częścią 22 posłowie podnieśli kwestię celowości zlecania zadań na zewnątrz przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. Uzyskaliśmy informację, że było to konieczne ze względu na brak specjalistycznej kadry, np. w zakresie oceny bezpieczeństwa zapór. W dyskusji zwrócono także uwagę na niewykonanie w wersji cyfrowej map zagrożenie powodziowego i map ryzyka powodziowego. Sytuacja ta była spowodowana niedotrzymaniem terminu przez wybranego wykonawcę. Z tego tytułu została mu naliczona kara finansowa. Warto podkreślić, że jest o ogromne zadanie. Obejmuje ono 70 tysięcy map dla 14 tysięcy rzek. Aktualnie kończą się w tym zakresie konsultacje społeczne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w części 22 w roku 2014, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Dotyczyły one m.in. sfinansowania ze środków rezerwy celowej poz. 59, czyli składek do organizacji międzynarodowych. Komisja uznała, że zakres i szczegółowość informacji przedstawionej przez dysponenta środków budżetowych jest wystarczająca i bez uwag pozytywnie zaopiniowała część 22 – Gospodarka wodna.

Do części 41 – Środowisko posłowie mieli kilka pytań, które m.in. dotyczyły przyczyn niezrealizowania założonych dochodów. Istotnym źródłem dochodów, bo ponad 323.000 tys. zł, jest sprzedaż uprawnień do emisji gazów cieplarnianych. Niezrealizowanie dochodów wynika ze zmiany rozporządzenia Komisji Europejskiej i ograniczenia sprzedaży uprawnień do emisji. W Unii Europejskiej było to 900 milionów uprawnień, dla Polski – 100 milionów.

W dyskusji posłowie podnieśli także kwestię związaną z przeznaczeniem wpłaty w wysokości 800.000 tys. zł z funduszu własnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe" i jej wpływu, w konsekwencji, na kondycję finansową Lasów Państwowych. Z wyjaśnień złożonych przez ministra środowiska wynikało, że pomimo tej wpłaty Lasy Państwowe za 2014 r. wykazały wzrost zysku o 117.000 tys. zł w stosunku do roku 2013, przy ponad 8.000.000 tys. zł zysku łącznie. Świadczy to o dobrej kondycji finansowej.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu w części 41. Nie stwierdziła nieprawidłowości w realizacji dochodów, ale zwróciła uwagę na nieprawidłowości polegające, m.in. na finansowaniu z rezerwy celowej poz. 59, czyli znów chodzi o składki do organizacji międzynarodowych, podobnie jak w przypadku części 22. Podobnie było z oceną realizacji projektu GreenEvo. NIK nie zakwestionowała potrzeby finansowania składek i realizacji projektu GreenEvo, ale wskazała, że tego typu działania powinny znaleźć inne źródło finansowania. Dysponent środków budżetowych przyjął to stanowisko do wiadomości i do realizacji.

Wobec powyższego, Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa pozytywnie zaopiniowała część budżetową 41, chociaż w tym przypadku odbyło się głosowanie. Oddano 10 głosów „za" i 4 – „przeciw".

Część budżetowa 68 – Państwowa Agencja Atomistyki. W toku debaty na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa posłowie za pozy-

tywne zjawisko uznali zwiększenie zatrudnienia o 40 osób w celu realizacji zadań związanych, m.in. z programem polskiej energetyki jądrowej. Najwyższa Izba Kontroli nie sformułowała żadnych uwag i pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w części 68. Komisja branżowa także nie miała uwag i pozytywnie zaopiniowała wykonanie tej części budżetu.

Jeśli chodzi o część 83 – Rezerwy celowe, to do zakresu działania Komisji należą rezerwy celowe w poz. 18 „Program dla Odry 2006". W tym przypadku środki rozdysponowano prawie w 100%. Poz. 32 dotyczy zwrotu gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem od podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach. Środki rozdysponowano w 75,1%, ponieważ wpłynęło mniej wniosków od uprawnionych dysponentów niż planowano. W poz. 59, która dotyczy dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, rozdysponowano 74,8% środków. Wynikało to ze zmian i przesunięć wprowadzonych do harmonogramu projektów i z oszczędności poczynionych w ramach procedur przetargowych. Poz. 60 to dezaktywacja odpadów promieniotwórczych. W tym przypadku rozdysponowano 75% środków planowanych. W poz. 64 – Środki przeznaczone na realizację zadań w zakresie prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych, rozdysponowano 100% posiadanych środków. Warto podkreślić, że bardzo dobrze się stało, iż wszystkie środki zostały w tej pozycji wykorzystane, ponieważ właściwa edukacja ekologiczna jest niezwykle ważna dla rozwiązywania problemów w dziedzinie ochrony środowiska. Komisja bez uwag zaopiniowała pozytywnie wykonanie części 83 w wymienionych wyżej pięciu pozycjach.

Część budżetowa 85 – Budżety wojewodów. Zgodnie z kompetencjami, Komisja rozpatrzyła wykonanie budżetów w działach: 020 – Leśnictwo, 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody. Komisja nie zgłosiła uwag. Nie było również żadnych pytań. Część 85 w działach 020, 900 i 925 uzyskała pozytywną opinię Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Komisja rozpatrzyła także wykonanie planu finansowego państwowej osoby prawnej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W tym przypadku podkreślenia wymaga rzecz zauważona przez posłów w trakcie prowadzonej dyskusji. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest najważniejszą instytucją wspierającą realizację polityki ekologicznej państwa. Ponosi odpowiedzialność za wdrażanie projektów z zakresu ochrony środowiska finansowanych środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej. Na 2014 r. przypadała rocznica 25-lecia działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i był to także rok rekordowych wypłat zarówno środków własnych, jak i obsługiwanych środków europejskich. W sumie było to 5.893.000 tys. zł, w tym 3.590.000 tys. zł w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Podczas debaty na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa podkreślono, że w 2014 r. Fundusz zawarł 2500 nowych umów na dofinansowanie projektów o wartości kosztorysowej 13.000.000 tys. zł, z czego wkład Funduszu wyniesie prawie 4.300.000 tys. zł. Podczas dyskusji posłowie poruszyli również takie sprawy, jak proporcje udzielanych pożyczek i dotacji. Powinny one, jako instrumenty zwrotne, być w takiej proporcji, żeby przypadkiem nie zachwiały stabilności i nie ograniczyły wykonywania funkcji przez NFOŚiGW.

Warto powiedzieć, że posłowie pozytywnie ocenili programy priorytetowe. Jest ich naprawdę wiele, ale m.in. wskazano szczególnie na programy Kawka i Sowa, jako mające specjalne znaczenie dla realizacji celów związanych z ochroną środowiska. Podnoszono także kwestie struktury udzielanych dotacji pod kątem profilu działalności organizacji. Przedmiotem pytania i dyskusji stało się udzielenie dofinansowania jednej z firm. Prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz minister środowiska wyjaśnili, że jeśli jakaś firma spełnia kryteria konkursowe oraz kryteria pomocy publicznej, to może stosowną pomoc otrzymać. Podczas obrad Komisji podkreślono także, że sprawozdanie przygotowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest bardzo szczegółowe, przejrzyste i doskonale przygotowane, za co należą się gratulacje dla ministra środowiska, prezesa NFOŚiGW oraz wszystkich

ich współpracowników. Komisja branżowa pozytywnie zaopiniowała wykonanie planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Uwzględniając szczegółowe wyjaśnienia przedstawione przez resorty środowiska i finansów, Państwową Agencję Atomistyki, Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Najwyższą Izbę Kontroli oraz po zapoznaniu się opiniami przygotowanymi przez Biuro Analiz Sejmowych, Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie, podzielając uwagi i poglądy przedstawione w raporcie NIK. Komisja zaopiniowała pozytywnie sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za 2014 r. w częściach 22, 41, 68, 83 w poz. 18, 32, 59, 60 i 64, w części 85 w zakresie działów 020, 900 i 925 oraz planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję, pani poseł. Po referacie i koreferacie, bo ten został także przedstawiony, poproszę o opinię Najwyższej Izby Kontroli.

Poseł Grażyna Ciemniak (PO):

Na razie to była jedynie opinia Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

W takim razie proszę uprzejmie o koreferat, pani poseł.

Poseł Grażyna Ciemniak (PO):

Dziękuję. W ramach koreferatu krótko, chociaż części budżetowych jest sporo i zakres zadań ogromny, chciałabym podkreślić kilka spraw. W części 22 – Gospodarka wodna dochody zostały zrealizowane w 129% w stosunku do planu. Komisja nie zgłosiła zastrzeżeń do realizacji dochodów. Ja również takich zastrzeżeń nie zgłaszam. Ostatecznie wysokość zrealizowanych dochodów wyniosła 46.166 tys. zł.

Plan wydatków zrealizowano w 98,9%. Wydatki budżetu państwa w zakresie realizacji programów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków budżetowych przeznaczonych na ich współfinansowanie zostały wykonane w 100%. Łącznie wydatkowano kwotę 659.060 tys. zł. Podkreślić należy, że 81% stanowiły środki budżetu europejskiego, a 19% pochodziło ze środków na współfinansowanie z budżetu krajowego.

W części 41 – Środowisko dochody zrealizowano w 68%, w kwocie łącznej 1.868.326 tys. zł. Jeśli chodzi o wydatki, to zrealizowano je w 98% planu po zmianach. Łącznie było to 575.397 tys. zł. W pełni zrealizowano także środki z budżetu Unii Europejskiej na poziomie 3.727.277 tys. zł. Głównie zostały one przeznaczone na dotacje dla beneficjentów realizujących projekty w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

W części 68, dotyczącej Państwowej Agencji Atomistyki, należy podkreślić, że zaplanowane dochody, które wyniosły 284 tys. zł i stanowiły 123,5%, pozwoliły zrealizować zadania Państwowej Agencji Atomistyki na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju. Jeśli chodzi o wydatki budżetowe, to zrealizowano je w 98,6%. Kwota tych wydatków to 29.056 tys. zł.

O rezerwach celowych, czyli części 83, w zakresie poz. 18, 32, 59, 60 i 64 szczegółowo powiedziałam państwu, referując opinię Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Jeśli natomiast chodzi o część 85 – Budżety wojewodów ogółem, to w dziale Leśnictwo zrealizowano dochody na poziomie 24 tys. zł. Dochody nie były planowane. Są to dochody za skłusowaną zwierzynę i kary grzywny. Zrealizowane wydatki wyniosły 100 tys. zł, czyli 99% planu po zmianach. Głównie zostały one przeznaczone na zalesianie niepaństwowych gruntów nieleśnych. W dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska zrealizowano dochody w 97%, w wysokości 12.230 tys. zł. Wydatki po zmianach zaplanowano w kwocie 87.752 tys. zł. Zrealizowano je w 98,7%, głównie finansując działalność Inspekcji Ochrony Środowiska. W dziale 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody dochodów nie planowano, a wydatki

zrealizowano w kwocie 18.734 tys. zł, to jest na poziomie 99,3% planu po zmianach. Środki te wyasygnowano głównie na utrzymanie i działalność parków krajobrazowych.

Jeżeli chodzi o wykonanie planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, to przychody zostały zrealizowane w wysokości 1.869.000 tys. zł, co stanowi 121% planowanej wartości. Wydatki zrealizowano w kwocie 1.817.000 tys. zł, czyli na poziomie 81% planu. Warto podkreślić, że Fundusz odnotował zysk w wysokości 52.000 tys. zł. Chociaż wiadomo, że celem Funduszu nie jest wypracowywanie zysku, ale przede wszystkim troska o środowisko, to jednak bardzo dobrze się stało, że taki wynik finansowy Fundusz osiągnął. Chciałabym także powiedzieć, że koszty własne NFOŚiGW wyniosły 84.600 tys. zł i były ok. 14% niższe od planowanych. Oprócz tego wzrosła efektywność działalności Funduszu. Wskaźnik kosztu wypłaty dofinansowania, liczony udziałem kosztów operacyjnych w kwocie wypłaconych środków ogółem w 2014 r., wyniósł 1,44 grosza na każdą wypłaconą złotówkę i był o 5% niższy niż w roku 2013.

Uwzględniając pozytywną opinię Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, po przeanalizowaniu wykonania budżetu, mając na względzie także to, że informacje na temat wykonania budżetu były przygotowane bardzo starannie i szczegółowo, wnoszę o pozytywne zaopiniowanie przez Komisję Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu za 2014 r. w częściach budżetowych 22, 41, 68, 83 w zakresie poz. 18, 32, 59, 60 i 64, części budżetowej 85 w działach 020, 900 i 925 oraz planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Wysłuchaliśmy koreferatu pani poseł Grażyny Ciemniak. Proszę o stanowisko Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor Departamentu Środowiska NIK Teresa Warchałowska:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, państwo ministrowie, szanowni państwo, właściwie pani poseł Ciemniak, referując i koreferując wykonanie budżetu państwa w częściach 22, 41 i w odniesieniu do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, praktycznie rzecz biorąc, omówiła większość spraw związanych z realizacją budżetu w tych częściach i planu finansowego NFOŚiGW na rok 2014. Pani poseł wskazała także nieprawidłowości stwierdzone przez Najwyższą Izbę Kontroli. Niemniej jednak chciałabym powiedzieć jeszcze o kilku sprawach.

Jeżeli chodzi o realizację budżetu w częściach 22 i 41, to chcę zwrócić uwagę na fakt niezrealizowania przez ministra środowiska wniosku sformułowanego przez NIK po wykonaniu budżetu państwa w 2012 r. Wspomniany wniosek dotyczył zapewnienia realizacji zadań ministerstwa przez pracowników zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. W roku bieżącym stwierdziliśmy, że prace związane z obsługą programu GreenEvo były obsługiwane przez osiem osób zatrudnionych przez agencję pracy tymczasowej w formie umowy zlecenia. Niezależnie od tego, iż generowało to dodatkowe koszty – w tym roku ok. 50 tys. zł jeśli chodzi o narzut tej agencji, a generalnie, zgodnie z umową, będzie to w okresie dwu i półrocznym blisko 300 tys. zł – należy podkreślić, że charakter osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych wyczerpuje znamiona stosunku pracy, określone w art. 22 §1 ustawy – Kodeks pracy.

Podobna sytuacja miała miejsce w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej, gdzie cztery osoby były zatrudnione na podstawie umowy zlecenia, a w tym czasie realizowały pracę na rzecz jednostki wyczerpującą znamiona stosunku pracy określone w art. 22 §1 Kodeksu pracy.

Należy podkreślić, że, zgodnie z art. 281 pkt 1 tej ustawy, zawarcie umowy cywilnoprawnej w warunkach, w których, zgodnie z art. 22 §1, powinna być zawarta mowa o pracę, stanowi wykroczenie przeciwko prawom pracownika.

Druga sprawa, o której chciałabym powiedzieć w nawiązaniu do wykonania budżetu państwa w części 41, dotyczy nieuregulowanych zobowiązań wymagalnych z tytułu nadpłat w opłacie za brak sieci zbierania pojazdów za rok 2006. Wynika to z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Na koniec 2014 r. ta kwota wynosiła 15.843 tys. zł. Jest to kwota wraz z odsetkami. Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że minister

środowiska trzykrotnie występował do ministra finansów o uregulowanie tej sprawy, o uruchomienie środków z rezerwy na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa w celu zwrócenie wymienionej kwoty. Żadne z tych wystąpień nie zakończyło się sukcesem. Nieuregulowanie tej kwoty sprawia, że codziennie naliczane odsetki z tytułu zaległości wynoszą ok. 3500 zł.

I na zakończenie jeszcze dwa słowa o wykonaniu planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W tym miejscu chcę zwrócić państwa uwagę na stwierdzone nieprawidłowości polegające, m.in. na niezidentyfikowaniu ryzyka w NFOŚiGW związanego ze zmianą sposobu dokumentowania przez beneficjentów rozliczenia środków otrzymanych na realizację zadań. Beneficjenci składali tylko zestawienia dowodów księgowych bez kopii dokumentów źródłowych. W wyniku wprowadzonej zmiany, bez kontroli prawidłowości dokumentów źródłowych, a jedynie na podstawie wtórnych dokumentów rozliczeniowych, na podstawie zestawień, wypłacono beneficjentom prawie trzy czwarte miliarda złotych.

Kolejną sprawą, którą stwierdziliśmy w trakcie kontroli i zasygnalizowaliśmy, było objęcie beneficjentów stanowiących grupę podwyższonego ryzyka nieadekwatną do poziomu tego ryzyka liczbą kontroli terenowych. Było to raptem 15,2% kontroli przeprowadzonych samodzielnie przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w trakcie których badano dokumenty finansowo-księgowe.

I wreszcie, sprawa, która powtarza się corocznie. Chodzi o liczbę nierozliczonych umów. Tym razem pod względem uzyskanego efektu ekologicznego. Dotyczyło to umów w dziedzinie ochrony atmosfery. Liczba tych umów wzrosła ponad cztery razy w porównaniu z rokiem 2013.

Pani poseł Ciemniak mówiła także o innych sprawach, na jakie zwracaliśmy uwagę. To, co należy ciągle podkreślać, to malejące finansowanie pożyczkowe. Po niewielkim wzroście w 2013 r. finansowanie pożyczkowe udzielane przez NFOŚiGW ponownie zmalało. Było ono mniejsze o 2,4% od planowanego finansowania i ostatecznie wyniosło 33,1%. W strategii działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska na lata 2013-2016, z perspektywą przedłużenia do 2020 r., założony był wskaźnik finansowania zwrotnego na poziomie 65%. Nadal jesteśmy zatem bardzo daleko od przyjętych założeń.

I jeszcze jedna sprawa, na którą zwracaliśmy uwagę, a mianowicie sprawa dotycząca dotacji. Ze środków funduszu podstawowego w roku ubiegłym wydatkowano w formie dotacji kwotę wyższą o blisko 160% od uzyskanych przychodów z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Rok 2014 jest kolejnym, w którym wypłaty z funduszu podstawowego były wyższe od wpływów.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, kontynuacja takiego postępowania może doprowadzić do zachwiania płynności finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję bardzo. Kolejna odpowiedź, bardzo proszę.

Wicedyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK Lech Oniszczenko:

Dzień dobry państwu, Lech Oniszczenko, Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK. Poprosiłem o głos, aby krótko i dla porządku powiedzieć, iż w odniesieniu do części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki, NIK wyraziła pozytywną ocenę z wykonania budżetu. Nie stwierdziliśmy żadnej nieprawidłowości. W skrócie można by powiedzieć, że jest to jedna z tych części, w których wykonanie budżetu państwa można określić jako modelowe. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dziękuję. Stwierdzam, że na wszystkie zadane pytania zostały udzielone odpowiedzi. W związku z powyższym, informuję, że zrealizowaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Bardzo serdecznie dziękuję naszym gościom i raz jeszcze proszę przyjąć przeprosiny za opóźnienie rozpoczęcia posiedzenia.

Dziękuję paniom i panom posłom za udział w posiedzeniu. Dziękuję także przedstawi-

cielom Biura Analiz Sejmowych i sekretariatu Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji Finansów Publicznych.